SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 184. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEMPEMBER 26, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 26-го ВЕРЕСНЯ 1990 Ч. 184. РІК XCVII

ЧОРНОБИЛЬ — ВІДКРИТА РАНА

Ню Йорк. — Під таким заголовком російськомовний щоденник „Новоє Русскоє Слово" помістив авторську статтю Юлії Тролль, базовану на розповіді англійця Саймона Александра, мешканця графства Линконшайр у Великобританії. С. Александер признається, що він мабуть ніколи не зможе забути того душевного переживання під час відвідин хворих дітей у спеціяльному шпиталі Києва, які стали жертвами катастрофи в Чорнобилі під час експльозії на четвертому бльоці реактора в квітні 1986 року.

„В нас не було жодної можливости порозумітися, — сказав британський відвідувач України кореспондентам, — я не говорю крім англійської жодною іншою мовою, а ті, яких я прийшов відвідати тільки в одному із шпиталів на передмісті Києва, не можуть мене бачити. Але коли я підійшов до хлопчика і встромив йому в руки плюшевого ведмедика, він доторкнувшись ручками до забавки, усміхнувся і притулив його тісно до грудей. В такий спосіб я знайшов зв'язок з незрячими дітьми, які народились каліками після чорнобильської аварії".

С. Александер професійний ясновидець, гуманіст і філантроп. Покривджені і нещасні діти зробили на британця таке сильне враження, що він, як повідомляє кореспондент газети „Сандей Таймс", Марґарет Дисколл, повернувшись щойно додому, знову плянує поїздку в Україну, але тим разом з багатшими подарунками для хворих дітей, щоб хоч в цей спосіб улегшити їхню долю. Напередодні своєї першої поїздки він зумів дослівно за кілька днів випросити в багатьох компаній понад 2,000 забавок, зокрема безпечних плюшових.

Ініціятива благородного британця Александра, його шляхетний підхід, зворушила до глибини душі населення Києва і цілої України, — пише автор статті. „Вони спочатку вважали мене ексцентриком, — заявив Александер, — ніяк не могли зрозуміти чому я їм помагаю". Його розпитували з якої він допомогової організації, хто його до них прислав, не хотіли повірити, що багато людей на Заході, не входячи до жодної колективної групи, діє і допомагає з власної ініціятиви на підставі прочитаних інформацій. При кінці його перебування зв'язки між британським добродієм і місцевою людністю були дуже приязні.

А. Александер говорить, що він був зворушений до глибини душі тим, що він побачив на власні очі. „Я сподівався побачити калік, але те, що я побачив перевищило усю мою уяву", — заявив Александер кореспондентові згаданої газети. Він каже, що опіка над дітьми, жертвами Чорнобиля, відповідає менш-більш західнім нормам. „Але поза тим в них немає шприц для аналізи крови, комп'ютерів та інших потрібних речей для справжнього функціонування дому опіки. Світ ніби знає про трагедію Чорнобиля і про жертви радіяційного опромінення, але майже чотири мільйони осіб продовжують жити на зараженій частині України, їдять затроєні харчі, а в додатку огрівають свої будинки дровами пересяклими атомовою радіяцією". Він каже, що очищування опроміненої зони коштувало не 25, а 250 міл. рублів. В результаті численних протестів, демонстрацій і живого ланцюга довкола Чорнобиля, совєтська влада, порадившись з „атомниками", обіцяє нібито закрити чорнобильські реактори, але не скорше, як в 1995 році.

Автор статті каже, що в Англії є велика українська громада, яка досі зібрала 90,000 фунтів штерлінґів для допомоги дітям Чорнобиля. Вони також спонзорують приїзди більшої кількости дітей на відпочинок і лікування. „Ми незабаром знову зорганізуємо таку візиту дітей, — заявила Катерина Скипек, — активістка в допомозі дітям Чорнобиля. Вони виїжджали додому з усмішкою на устах і зі сльозами на очах. Це велике щастя, що ми хоч таким способом можемо їм допомогти".

В КИЄВІ ТВОРЯТЬ ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

Київ (М. Б-й). — Тут стало відомо, що ще в червні цього року Олімпійська Комісія Народного Руху України вислала листа президентові Міжнародного Олімпійського Комітету Хуанові Антоніо Самаранчеві про утворення Національного Олімпійського Комітету України. Автори листа висловлюють переконання, що виступи українських спортсменів на міжнародних іграх окремими дружинами будуть успішними.

Вміжчасі, між іншим, нещодавно в Україні створено незалежну федерацію гірського лижного спорту України.

Реакція „старшого брата" виявилася у формі відмови новонародженій федерації у виділенні їй спортового виряду і зняттям з посади тренера збірної СССР Валерія Семенова, який очолив новостворену федерацію України.

Появився бібліографічний довідник проф. Б.С. Винаря

Енґлвуд, Кольо. — Цього року Українське Академічне Товариство опублікувало тут 406-сторінкову книжку в твердій обкладинці англійською мовою Богдана С. Винаря, видатного українського історика і професора Кольорадського університету, п.з. " 'Україна: бібліографічний путівник до видань англійською мовою".

Книга Б.С. Винаря — це вислід його багаторічних наукових дослідів, що покривають 1,084 праць з історії і культури України, включно з монографіями, публікованими і непублікованими докторськими дисертаціями, книжками, симпозіюмами, памфлетами і статтями із наукових журналів. Путівник покриває проміжність часу від 1950 року до половини 1980 років, хоча тут і є деякі цікаві праці з раннього періоду історії та культури України, що заторкують такі ділянки як мистецтво, архітектура, політичні науки.

Проф. Б.С.Винар — редактор багатотомової Енциклопедії Економіки України, що появилась українською мовою у Мюнхені, як і редактор Щорічного довідника американських книжок. За його видатний вклад у бібліотечні довідники та публікації проф. Б.С. Винаря нагороджено вирізненням від Американського бібліотечного товариства Ізадори Ґільберт Мадж.

Книгу цю в ціні 85 дол. можна набути, звернувшись на таку адресу: Prof. B.S. Wynar, P.O.Box 3998, Englewood, Col. 80155. Tel.: (303)770-1220.

ДОПОВІДЬ М. АНТОНОВИЧА

Ню Йорк. — Тут, в неділю, 30-го вересня, відбудеться доповідь Марка Антоновича, яку влаштовує УВАН, на тему: „Враження з поїздки до Києва (Конґрес Міжнародної Асоціяції Україністів) у серпні-вересні 1990". Початок доповіді о год. 2-ій по полудні в будинку Академії, 206 Захід 100 вул.

В УМ влаштовують курси вишивання і вироблення ґерданів

Ню Йорк. — Тут в Українському Музеї відбудуться курси вишивання і роблення ґерданів.

Курси вишивання матиме вісім зайнять, пристосованих як для початківців, так і для вишивальниць з певним досвідом. Будуть лекції з історії, техніки і естетики української вишивки. На курс можуть зголошуватися діти понад 10 років життя і дорослі. Зайняття відбуватимуться в суботи від 6-го жовтня до 8-го грудня. Час зайнять: 1:00 — 3:00 по полудні. Оплата за навчання: дорослі 55 дол., пенсіонери і студенти віком від 16 рохів 50 дол., діти від 10 до 16 років безплатно; члени УМ дістають знижку 15%. Інструктором буде Любов Волинець.

Курс вироблення ґерданів матиме три зайняття, на яких дорослі і діти від 12 років життя будуть вчитися робити ґердани (також звуться „силянки") Ці традиційні нашийні прикраси з дрібних намистин носили з українськими народними убраннями в різних частинах України. Дати: 3-го, 10-го і 17-го листопада, час зайнять від год. 1:00-ої до 3:30 по полудні, оплата за навчання: дорослі 30 дол., пенсіонери і студенти віком від 16 років 25 дол., діти від 12-16 років безплатно; члени УМ дістають знижку 15%. Інструкторами будуть Таня Кейс і Лариса Зелик.

Вартість матеріялів включена в оплату за навчання. Свої вироби учасники можуть взяти додому. В справі інформації і реєстрації слід телефонувати на число (212) 228-0110. Курси є частково фінансовані Стейтовою радою мистецтва.

КОНЦЕРТ О. ЛУЦИШИН

Ню Йорк. — Тут в неділю, 30-го вересня, відбудеться концерт молодої української піяністки, учасниці міжнародного конкурсу Оксани Луцишин. В програмі концерту — твори Й. Брамса, М. Равеля, Л. Ревуцького, А. Скрябіна. Початок концерту о год. 2-ій по полудні в Вейлл рістайл, в Карнеґі Голл. Квитки можна придбати в українських книгарнях Ню Йорку, а в день концерту — при касі.

В СССР бракує також картоплі

Москва. — Тоді коли в Москві продовжується боротьба за те, хто буде керувати кволою совєтською економікою, голова Ради Міністрів СССР Ніколай Рижков перестеріг совєтських керівників і спільноту перед великою недостачею харчових продуктів в тому числі хліба, м'яса, молока і молочних продуктів і головного продукту в Совєтському Союзі, картоплі, яка ст становить базу харчування совєтських родин.

Рижков назвав такий стан застрашуючим, обвинувативши колгоспи і радгоспи у занедбанні збору зерна, ярини, овочів та інших продуктів та зменшення продажу державі більшої кількости харчів в цьому році. Він підтримав пропозицію найближчих співробітників Михаїла Ґорбачова, що президент СССР потребує спеціяльного уповноваження, яке він зможе використати для збереження цілковитого упадку совєтської економічної структури, яка, без сумніву, матиме також великий вплив на розвиток політичних подій. „Якщо ми впродовж двох-трьох тижнів не зуміємо опанувати ситуацію на економічному відтинку, чимало головних міст залишаться без достави головних харчових продуктів, в тому числі хліба і картоплі", — заявив Н. Рижков в телевізійному інтерв'ю, називаючи картоплю „другим нашим хлібом".

У п'ятницю, 21-го вересня, М. Ґорбачов виголосив на форумі Верховної Ради емоційну промову, жадаючи від Верховної Ради „спеціяльного уповноваження" для контролі нового економічного пляну, який у понеділок, 24-го вересня був затверджений Верховною Радою і ввійде в життя в перших днях жовтня. Плян цей, на думку президента М. Ґорбачова, потребує контролі уряду, щоб на економічному відтинку не створився хаос. Таку вимогу Ґорбачова Верховна Рада Російської Федерації і президент РСФСР Боріс Єльцин назвали неконституційною і неприємливою не тільки Російською Федерацією, але також більшістю інших республік. Єльцин заявив, що таке уповноваження Ґорбачова не матиме жодної правної сили у зв'язку з прийняттям республіканськими урядами повного економічного суверенітету.

Євгеній М. Прімаков, член президентської ради, оспорював публічно на телевізії теорію Єльцина і обороняв вимогу Ґорбачова, бо, на його думку, „ми опинимося перед повною анархією в економіці". Прімаков заявив, що „спеціяльне уповнованення" для президента не криє в собі жодної загрози для 15-ох республік, а всякі поголоски, що М. Ґорбачов плянує „роспустити" усі верховні ради у республіках, є звичайною пропаґандою. Виступ М. Ґорбачова у програмі телевізії не зменшив, а радше збільшив напругу, і вніс багато неясностей як буде розподілена влада між всесоюзним і республіканськими урядами.

ВЕРХОВНА РАДА СССР НАДАЛА БІЛЬШЕ ПРАВ ДЛЯ М. ҐОРБАЧОВА

Москва. — Аґентство Асошіейтед Пресс і акредитовані в Москві західні кореспонденти інформують, що Верховна Рада СССР, голосами 305 проти 46 і 41 стриманих, надала більше прав генеральному секретареві ЦК КПСС і президентові СССР Михаїлові Ґорбачову для переведення в життя економічного пляну західнього зразку, тобто переходу економіки на вільний ринок з передумовою, що всесоюзний і республіканські уряди матимуть право контролювати ринок щоб не створився хаос і не процвітала „чорна" торгівля.

Декілька депутатів Верховної Ради СССР висловили своє застереження, чи не забагато влади скупчується в руках М. Ґорбачова. Один з депутатів (кореспондент АП не називає його імени) заявив, що Ґорбачов має тепер більше прав, як будь-який монарх на світі, але сам Ґорбачов, виголосивши після голосування 15-хвилинну промову заявив, що він не використовуватиме свої уповноваження і свою збільшену владу для задоволення своєї власної амбіції, а тільки для захорони законів і збереження порядку у періоді переходу економіки на цілком іншу систему.

Перед наданням більших прав дляМ. Ґорбачова, Верховна Рада більшістю голосів прийняла рішення про перехід економіки на систему вільного ринку. За проєктом Станіслава Шаталіна, головного дорадника в економічних справах у президентській раді, голосувало 332 депутати, проти 11 і 56 стримались від голосування. Не зважаючи на довгі дебати, Верховна Рада СССР не висловилася ясно який плян діятиме в країні: Шаталіна, Ніколая І. Рижкова, теперішнього голови Ради Міністрів СССР, чи, як говорять пошепки поінформовані особи в Москві, „плян КПСС", тобто суміш пляну Шаталіна і Рижкова з додатком контролі КПСС, побоюючись, щоб часом через економіку не вихопилась влада з рук комуністичних партократів. Як виглядає з позакулісових махінацій, М. Ґорбачов хотів за всяку ціну зберегти уряд і престиж Н. Рижкова, бо в противному випадку, якщо б був повністю прийнятий плян Шаталіна, він (Рижков) мусів би зрезиґнувати і треба було б творити новий уряд. Верховна Рада СССР натомість покликала до життя комісію, яка повинна до 15-го жовтня підготовити свій власний плян економіки, який включав би пропозиції обидвох внескодавців, Шаталіна і Рижкова. Одним словом Верховна Рада СССР не змогла прийняти одного ясного пляну економіки, а альтернативна комісія була покликана на те, щоб зберегти обличчя парляменту і самого М. Ґорбачова, очевидно, без запевнення, що економічний плян буде діяти. Виглядає, що або залишиться все „по старому", або на відтинку економіки створиться такий хаос, що полетять чиїсь голови, а сама імперія наблизиться до цілковитого упадку, — кажуть західні економісти, політичні аналітики і знавці підсовєтських відносин.

Грузини напали на КҐБ

Москва. — Газета „Советская Россия" з 20-го вересня повідомила, що у Тбілісі в ніч з 16-го на 17-го вересня після багатолюдного мітинґу розбурханий натовп зробив напад на будинок КҐБ. Близько 100 людей з ломами та обрізками труб вдерлися в приміщення КҐБ, потрощили меблі, телефонічні апарати, побили вікна. Люди проникли і в приміщення слідчого відділу, звідки викрадено ряд документів, відеоапаратуру тощо.

В газеті сказано, що група працівників КҐБ, що в цей час була в будинку, зброю не застосувала. Народ вимагав саморозпуску КҐБ та звільнення одного з заарештованих. Через деякий час напасники залишили будинок КҐБ, але напру

(Закінчення на стор. 4)

РЕПРЕСІЇ ПРОТИ ДЕМОКРАТІВ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ

(З повідомлень УПА та ІЦП)

• Крим (Василь Овсієнко) — Тут поборюються найменші прояви українського патріотизму. Так співголові симферопільської міської організації ТУМ Олександрові Каравашенкову загрожує ув'язнення від 3 до 5 років. Його звинуватили в побитті міліціонерів під час виконання ними службових обов'язків. Насправді ж було навпаки: міліціонери самі побили Каравашенкова, побачивши на його піджаку значок з українською національною символікою та почувши, що він розмовляє українською мовою.

• Білогорськ, Кримська область. — Тут і досі перебуває в ув'язненні Микола Губенко, лідер опозиції Криму, якого заарештували 10-го серпня за зфабрикованими звинуваченнями. М. Губенко, колишній працівник міліції, вийшов з КПСС 1987 року і відразу ж був звільнений з праці в органах внутрішніх справ. До арешту М. Губенко очолював патріотичну організацію „Добра воля", яка започаткувала перші мітинґи та демонстрації в обласному центрі. Губенка тримають в слідчому ізоляторі (СІЗО) Симферополя. Він вимагає, щоб його репрезентував адвокат — депутат Міської Ради Ю. Мєшков. Члени організації „Добра воля" 30-го серпня провели маніфестацію з вимогою звільнити М. Губенка. В маніфестації взяли участь біля 100 осіб. М. Губенка 1-го вересня спрямували на психіятричну експертизу в обласний Психо-неврологічний диспансер. Прокуратура Симферополя на запити народних депутатів не відповідає і побачення з Губенком нікому не дозволяє.

• Одеса. — Тут за активну громадську діяльність звільнені з праці доцент кафедри філософії Віктор Цимбалюк. Біля будинку Інституту Зв'язку 11-го вересня відбулося пікетування на знак протесту проти звільнення В. Цимбалюка, організоване українськими громадськими організаціями. В пікетуванні взяли участь біля 50 осіб.

•Запоріжжя. — За організацію антикомуністичного мітинґу на початку вересня, учасники якого тримали портрети Степана Бандери, червоно-чорні прапори та гасла „Комунізм для комуністів", „КПСС — геть руку з народної кишені!", заарештовані й чекають на суд член запорізької організації Руху, Василенко, члени УРП Айбабін і Попов. Всі три активісти були арештовані 10-го вересня в годині 5-ій по полудні. Також у селі Василівка Запорізької області 9-го вересня міліціонери побили активістів Руху і УРП за проведення екологічного мітинґу. На площі в центрі села на 20-ох активістів напали міліціонери, пожежники і чоловіки в цивільному, виламували руки, погрожували, побили інваліда другої групи Віктора Андрієнка. Припинилося побиття лише тоді, коли збіглося багато людей, які оточили „правоохоронців". Керував побиттям майор міліції Волобуєв за наказом керівників з районного комітету КПУ.

• Могилів-Подільський, Вінницької області. — Тут 15-го вересня міліціонери наїхали мотоциклом на групу молоді та зламали ногу одному юнакові. В той день група молоді з українськими прапорами перейшла через Дністер і пішла в молдовське село на дискотеку. Молдовська міліція зупинила їх і наказала повернутися назад на український берег. Хлопці чемно повернулися назад, але українська міліція перекрила вхід на міст і не пропустила юнаків, оскільки в них були українські національні прапори. Один з міліціонерів врізався на мотоциклі просто в групу й поранив восьмох юнаків, а одному зламав ногу. Міліціонери запевняли населення, що юнаки спалили мотоцикл і побили двох міліціонерів. Наступного дня відбулося слідство, яке встановило, що ніхто з міліціонерів не постраждав.

• Чернігів. — Тут 10-го вересня чернігівська Обласна Рада прийняла постанову про заборону діяльности політизованих об'єднань. Коли до Чернігова прибула делеґація з Івано-Франківського і зупинилася в готелі, то за півгодини за наказом місцевих властей їх позбавили місць у готелі. Біля будинку головної пошти відбуває голодівку звільнений з праці старший лейтенант Олександер Цирулін. Він вимагає деполітизації армії, протестуючи проти нового союзного договору та домагається поновлення його на праці.

(Закінчення на стор. 3)

Президент Сирії закликає Іран не порушувати бльокаду Іраку

Нікозія. — Президент Сирії Гафез Ассад відклав на невизначений час повернення на батьківщину з Теграну, де він намагається переконати іранський уряд строго дотримуватися резолюції Ради Безпеки ООН, яка передбачає практично повне ембарґо на доставу в Ірак сировини, обладнання та інших товарів.

Формально Іран осудив анексію Кувайту іракцями, однак Тегран доставляє „гуманітарні" товари, не пояснюючи сенсу цього визначення. Поки, за неперевіреними даними, між Іраном і Іраком укладено таємну угоду, згідно з якою в обмін на значну кількість продуктів з Ірану, Багдад буде доставляти в Іран сиру нафту. Десятки малих іракських нафтоналивних кораблів уже прибувають в іранські порти, не покидаючи меж територіяльних вод, побоюючись західніх військових кораблів, які здійснюють морську бльокаду.

Президент Ірану Рафсанджані, на думку багатьох спостерігачів, схильний зайняти тверде становище щодо Іраку, надіючись поліпшити відносини з Заходом. Однак дії президента постійно зазнають критики зі сторони впливових мусулманських сил, які вважають, що головна небезпека — присутність американців на „святій землі".

„Якщо Ассад захоче виступити в ролі посередника між Іраном і деякими країнами, — сказано в редакційній статті газети 'Абрар', — йому треба нагадати, що іранські мусулмани ніколи не підуть на примирення, що суперечить їх принципам".-

У СВІТІ

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР тимчасового уряду Пакістану, Ґулам Мустафа Жатой, даючи інтерв'ю пресовим кореспондентам, заявив, що крайові вибори призначені на 24-го жовтня вирішуватимуть перемогу або поразку не над спірними питаннями урядової політики, але відповіддю на одне політичне питання: чи оправданим було усунення з посту прем'єр-міністра Беназір Бгутто. Він кілька разів підкреслив, що це будуть „незвичайні вибори" тому, що президент Ґулам Ішак Хан розв'язав парлямент і звільнив з посади прем'єр-міністра Б. Бгутто „за конкретними оскарженнями".

КОНЦЕНТРУЮЧИСЬ впродовж останніх 40 років тільки на зупиненні можливого совєтського нападу Північно-Атлантійський Оборонний Союз (НАТО), тепер ця організація має великі труднощі з знайденням для себе нової ролі після того, як розпався комунізм і війська Іраку напали на Кувайт. Під сучасну пору цей 16-членний союз шукає нової ідентичности. Розпад Варшавського Пакту також підкопав потребу існування НАТО, а у кризі Перської затоки НАТО став тільки постороннім обсерватором тому, що його статут забороняє будь-які дії поза кордонами Европи та Північної Америки. Директор Королівського інституту міжнародних справ у Лондоні сер Джеймс Еберлі заявив, що НАТО „переборе цей критичний час свого існування в найближчому майбутньому, але свою ролю НАТО мусить змінити та зробити себе корисним бо в іншому випадку цей союз зів'яне"

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Іраку Тарік Азіз заявив, що його уряд не буде брати участи у Генеральній асамблеї Організації Об'єднаних Націй та в дискусіях про ситуацію в Перській затоці, бо Уряд ЗСА не дозволяє на приземлення іракського літака, що мав би його привезти до Ню Йорку. Це оправдання він написав у листі до генерального секретаря ООН Гавіє Переза де Куеяра, а іракське пресове аґентство подало вістку, що Державний департамент ЗСА сказав іракському амбасадорові у Вашінґтоні, що заборона на приземлення іракського літака в ЗСА є згідна зі санкціями супроти Іраку після нападу його військ на Кувайт.

В АМЕРИЦІ

КРАЙОВА АСОЦІЯЦІЯ для поліпшення становища негрів, найбільша та найвпливовіша негритянська організація в ЗСА, звернулася до Сенату з просьбою відкинути кандидатуру Дейвида Сутера, який за пропозицією президента Джорджа Буша має бути призначений на посаду члена Верховного Суду. Багато інших ліберальних організацій також проголосили, що вони не підтримують кандидатуру судді Сутера. Передбачається, що Правнича комісія Сенату буде змушена провести голосування з приводу кандидатури Д. Сутера вже цього четверга. Поки що переважаюча більшість членів комітету підтримують нового кандидата до членів Верховного Суду. Генеральний прокуратор стейту Ню Йорк Роберт Ейбрамс надіслав до сенатської комісії листа з протестом проти кандидатури Сутера, пояснюючи це тим, що кандидат не викрив своїх поглядів на найважливіші питання під час переслухання в Сенаті. Три роки тому ліберальні організації разом з Крайовою асоціяцією для поліпшення становища негрів стали на перешкоді судді Робертові Боркові, який теж кандидував на посаду члена у Верховному Суді ЗСА.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ НАСА, запуск космічного корабля „Колюмбія" знову відкладено з тієї самої причини — витіканням пального з одного двигуна. Останнє, вже третє оголошення про відкладення запуску „Колюмбії" було зроблене в понеділок, 21-го вересня. Представники НАСА повідомляють, що постійні проблеми переслідують тих, які готували космічний корабель до старту. Тепер над усуненням недоліків почала працювати група з дев'яти спеціялістів. Другий космічний корабель „Дискавері" мав вилетіти після „Колюмбії", але, як видно, він полетить раніше, 8-го або 9-го жовтня. Ціллю лету „Дискавері" є дослідження поля тяжіння Юпітера та сонячних полюсів. Третій космічний корабель „Атлянтис" який виконуватиме секретне завдання Пентаґону, повинен бути запущений в листопаді.

ЧЛЕНИ КОНҐРЕСУ почали обговорення компромісового бюджету Пентаґону на 1991 фінансовий рік. Сенат схвалив видатки на оборону на суму 289 біл. дол., а Палата Репрезентантів — на 283 біл. дол. Різниця між двома проєктами не вимірюється лише числами, але також різними концепціями оборони. Палата Репрезентантів схвалила зменшення бюджету на 10 відсотків в порівнянні з пропозицією Білого Дому. Законодавці проголосували за припинення виробництва винищувача Б-2 „Стелт", ракет МХ і „Міджетмен", за 50-відсоткове зменшення фінансування досліджень в ділянці Стратегічної оборонної ініціятиви (СДІ). Президент Джордж Буш виступив категорично проти варіянту бюджетового проєкту, запропонованого Палатою Репрезентантів, але він також не погоджується з пропозиціями Сенату.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda
Second Class Postage paid at Jersey City N.J

Трагікомедія президентури Польщі

До історії перейде факт, що Польща була першою комуністично-сателітною країною, членом військово-політичного бльоку Варшавського пакту, де у серпні минулого року вперше постав уряд із некомуністичним прем'єром. Найважливіші ресорти — закордонних справ, культури, закордонної торгівлі і фінансів — теж у руках фахівців — демократів. Усі вони безпартійні, бо в 9-літній революції проти комунізму у Польщі не було — і покищо все ще нема — партій. Були там і є два табори — членів і симпатиків робітничої організації „Солідарність" і все ще явних та скритих комуністів. Тому „Солідарність" стала наче визвольницьким прапором Польщі і її засновник 10 літ тому — Лєх Валенса — став національним героєм. Він є лавреатом мирової нагороди Нобеля, Папа Іван Павло II прийняв його у Ватикані з одвертими раменами, його понадтристасторінкова автобіографія появилася французькою і англійською мовами п.з. „Шлях нації" отримала ентузіястичну оцінку. У боротьбі проти комуністичного режиму у Польщі Валенса виявив добрий організаторський і провідницький хист та подиву гідну тугість. Він вийшов з бідної селянської сім'ї та став електромонтером у портових доках Ґданська.

Цим першим некомуністичним прем'єром Польщі на завершення боротьби проти комунізму став Тадеуш Мазовецький — на рекомендацію від Валенси. Але, як про це вже була мова на цьому місці, від кількох тижнів Валенса почав критикувати Мазовецького, закидаючи йому головно нездатність опанувати зріст доріжні та безробіття. Зріст доріжні і безробіття — це неминучі прояви у переходовому часі контрольованою урядом економікою та вільним ринком. Відносини між урядом і „Солідарністю" погіршувались і в минулому тижні Лєх Валенса проголосив свою кандидатуру на президента. Воно створило заколот у польському політичному світі та своєрідну сенсацію у Польщі і поза нею. Теперішній президент генерал Войцєх Ярузельський урядує щойно другий рік із шестирічної каденції. Він показав себе вже давно, що він більший поляк як комуніст і тепер виявив, що орієнтується у настроях і не хоче боротися за зрештою церемоніяльне становище президента. Він заявив, що готов зректися передчасно, якщо тільки палата польського сойму визначить йому остаточний час урядування і розпише вільні вибори для вибору його наслідника. Як інформує „Ню Йорк Таймс" з 20-го вересня у кардинала Юзефа Ґлемпа, примаса Католицької Церкви, відбулася нарада з участю президента Ярузельського, Валенси і Мазовецького. Що врадили — невідомо, але мабуть, ситуація не змінилася, бо кореспондент „Ню Йорк Таймсу" передбачає що, на весну наступного року змінять конституцію Польщі. Прем'єра Мазовецького називають, як суперника Валенси у виборах нового президента, — але він ще не заявився.

Лєх Валенса має поважні шанси перемоги. Найперше — він популярний, як символ перемоги над комунізмом. Генерал Ярузельський не входить в рахубу, бо з його іменем пов'язаний факт проголошення ним як генеральним секретарем Компартії Польщі у 1981 році вийняткового стану з різкими репресіями проти верхівки „Солідарности" та підпільної преси. Ті найближчі вибори будуть першими від заведення Москвою комунізму у Польщі. Теперішній уряд настав на основі згоди між „Солідарністю" і Компартією. Хоча Польща була першою сателітною країною, яка отримала демократичного прем'єра, проте буде останньою, яка буде мати демократичні вибори.

Лєх Валенса, повторяємо, має поважні шанси виграти у виборах, бо він кандидуватиме під гаслами боротьби проти господарської мізерії. Він — основник „Солідарности", оборонець робітничих прав і всі робітники голосуватимуть на нього. Але яка користь буде для Польщі, коли президентом у таких страшенне трудних часах стане електромонтер? Лєха Валенсу порівнюють з кількакратним прем'єром Польщі між двома світовими війнами, Вінцентом Вітосом. Вітос теж був головою робітничої партії „Пяст", але він був освіченою людиною і тільки „для фасону", не носив краватки та ходив у коротких чоботях. Сам Валенса — за твердженням деяких поляків в Америці, не прирівнює себе до Вітоса, тільки до Пілсудського. Якщо це правда — то Валенса втратив цілком почуття самокритики. Про цю історію з боротьбою за президентський пост у Польщі можна сказати: „Було би смішно, як би не було сумно". Тугість поляків у боротьбі проти комунізму і проти Москви — добрий приклад до наслідування в Україні. Але вносити хаос персональним амбіціонерством — препоганий прояв.

М. Брід

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

I.

Кінець серпня, в якому було менше політичного напруження на Україні, приніс дуже вагомий документ зі сфери зовнішньої української політики. Йдеться про „Заяву про принципи міждержавних відносин України і РРФСР на основі декларації про державний суверенітет". Документ прийнято 29-го серпня на зустрічі українських і російських народних депутатів УССР, СССР і РСФСР, яка відбулася в Москві. Були присутні з українського боку: Іван Вакарчук, Іван Драч, Іван Заяць, В. Крижанівський, Левко Лук'яненко, Дмитро Павличко, Володимир Пилипчук, Сергій Рябченко, Володимир Шовкошитний, Юрій Щербак та Ігор Юхновський; з російського: Юрій Афанасьєв, Сергєй Ковальов, Владімір Лунін, А. Мурашов, Лєонід Пономарьов, Сергєй Філотов, М. Челноков, Сергєй Шахрай, Ф. Шело-Колєдяєв, В. Юґін та О. Яблоков. На зустрічі членів Народної Ради, яка відбулася в Києві 3-го вересня висловили свою підтримку цьому документові й приєдналися до нього дальших тринадцятьох народних депутатів УССР, серед них: Лариса Скорик, Павло Кислий, Степан Хмара, Олесь Шевченко і Михайло Швайка.

Загальний зміст заяви переповідався уже на сторінках „Свободи", так що немає потреби робити це ще раз. Пригадаймо лише, що в документі визнано, що за основу міждержавних відносин УССР і РСФСР повинно вважатися принцип безумовного визнання Україною Російської федерації і Російською федерацією України суверенними державами — суб'єктами міжнародного права, суверенної рівности обох сторін, непорушности існуючих кордонів. За останні десятиліття подібного роду документу в українсько-російських стосунках не було. Його діловий тон, справжня, так би мовити паритетність засад, якими користуються обі сторони у підході до партнера — чинять цей документ політичним актом історичного значення. Можна з признанням констатувати, що нові політичні сили в Україні і Росії спромоглися на розвагу, а навіть політичну мудрість. Адже, відомо, що від взаємовідносин між обома країнами до великої міри залежить майбутнє кожної з них зокрема. Не зробимо відкриття, якщо скажемо, що проблема української самостійности вирішується сьогодні на процесі розпаду совєтської імперії, яка по своїй суті була й надалі залишається російською імперією. Тому теж з українського погляду найкращою розв'язкою була б демократизація Росії, бо як написав з цього приводу проф. Ярослав Пеленський: „Росія зможе найкраще розв'язати свої проблеми, не будучи обтяженою українським чи взагалі імперським комплексом".

Думку українського еміграційного вченого ми навели свідомо. Перші провісники нормалізації українсько-російських відносин відбулися саме в середовищі обох еміграцій. Пригадаймо, що в 1977 році група еміграційних інтелектуалів: росіян, поляків, чехів і угорців проголосила „Декларацію в українській справі", в якій безастережно визнали право України на самостійність. 30-го вересня 1979 року у Вашінгтоні відбулася зустріч українських і російських діячів, на якій прийнято текст „Російсько-української заяви". проголошено в ній п'ять принципів співпраці між демократичними силами обох еміграцій, з яких найосновніший звучить так: „Визнаємо повне і беззастережне право українського і російського народів на державну самостійність".

У слід за цією заявою в жовтні 1981 року в МекМастерському університеті проведено наукову конференцію на тему „Україна і Росія в історичній зустрічі". Як наслідок цієї конференції з'явилося друге число „Віднови", де надруковано чимало виголошених там доповідей та запис цікавої дискусії.

Закінчення буде.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Дарія Даревич

Виставка картин О. Ткаченка в Торонто

В українському мистецтві місто Дніпропетровське загальновідоме цінною колекцією народних картин Мамаїв та кам'яних степових баб, що зберігаються в Музеї Яворницького. З Дніпропетровським зв'язані імена двох талановитих українських мистців, що кінчали там мистецьку школу, а саме Володимира Макаренка та Феодосія Гуменюка, відомими на Заході ще в сімдесятих роках своїми неконформістичними картинами.

Дніпропетровське Художнє училище також скінчив Олександер Бородай, майстер емалії та маляр, що тепер працює в Києві. З Дніпропетровського до Львова переїхали Володимир і Людмила Лободи, відомі на Заході зі своєї експресіоністичної графіки.

Найновішою мистецькою особистістю з Дніпропетровського можна вважати Олександра Ткаченка, який при кінці серпня приїхав до Канади з метою показати свої картини. На думку Олександра Климчука, мистецького редактора журналу „Україна", Олександер Ткаченко, під сучасну пору „в Дніпропетровському — перший авангардист" („Україна", ч. 13, березень 1989).

Картини О. Ткаченка — це докладно опрацьовані композиції, побудовані на фактурних площинних зображеннях простору, що переплітається із спрощеними стилізованими формами людей, краєвиду, тварин та споріднених з ними предметів. Палітра мистця приглушено вишукана і, залежно від сюжету і настрою мистця, тепла чи зимна. Монохроматичні поля і форми підсилені контрастними барвами дзвінкішого насичення, а часом особливо в ранніх працях, обведені делікатними контурами пера. Ці фігуральні елементи виділяються ясно-темною модуляцією відтінків барв. Пасажі світло-тінювання в деяких композиціях творять самостійні абстрактні ритми, не пов'язані з фігуральними елементами картин, як наприклад у малюнку „Жнива" (1990).

На перший погляд праці О. Ткаченка своїм трактуванням простору, та форм, як також технікою фактурування перекликаються з акварелями Володимира Макаренка сімдесятих років, але композиція та образи в них своєрідні і притаманні творчості О. Ткаченка. Надхнення мистець черпає з баченого та пережитого, але світ його картин не є віддзеркаленням реального довкілля, а радше трансформація його з точки зору мистця. О. Ткаченко працює серіями, як наприклад „Пляжі" (1986), „Ритми Африки" (1986), „Природа і ми" (1987), в яких повторяються споріднені угрупування в різних варіяціях. З найновіших праць виділяються своєю українською тематикою триптих „Голод, 1933 (1990), де стилізованими символами мистець передає терпіння і розпач і робить це дуже економічними засобами без зайвого патосу.

О. Ткаченко також цікавий і проникливий портретист. Він досконало володіє технікою акварелі та змішаною технікою, яка поєднує монотипів з площинністю форм, кольору та фактури підкреслених подекуди контурними лініями. У його творах переважає графічність, зрівноважена й обдумана.

Народився Олександер Ткаченко 1952 року у Кривому Розі в українській родині металюрга. Вивчав мистецтво у Дніпропетровському, де 1971 року закінчив Дніпропетровське художнє училище, а після дворічної обов'язкової військової служби повернувся працювати мистцем-оформлювачем. Попри цю заробіткову працю в Комбінаті Спілки Художників працював вдома для себе. Щойно в останніх трьох роках, коли почалася перебудова, картини О. Ткаченка почали приймати на групові виставки.

В Київському Політехнічному інституті в 1988 році відбулася спільна виставка трьох мистців з Дніпропетровського, а саме О. Ткаченка, І. Єрмолова та В. Юшкова, яка привернула увагу глядачів та мистецтвознавців. Перша індивідуальна виставка О. Ткаченка відбулася 1989 року у Дніпропетровському художньому музеї, а друга в січні 1990 року в ґалерії „Дольна Вольта" у Варшаві, в Польщі. Картини мистця знаходяться в колекціях у Німеччині, Нідерляндах, Польщі, Естонії, Фінляндії та Канаді.

Перша виставка О. Ткаченка на Заході відбудеться в ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації в Торонто. Відкриття назначено на неділю, 30-го вересня, о год. 6-ій вечора. У

(Закінчення на стор. 3)

Методій Борецький

УКРАЇНА БОРЕТЬСЯ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ В СПОРТІ

Давньою мрією українських спортовців в Україні і на еміграції було бажання унезалежнити український спорт від опіки „старшого брата". Наслідки цієї опіки були такі, що українські спортовці в імперській збірні були трактовані як росіяни. Це ділялося згідно з дискримінаційною політикою злиття націй в один совєтський нарід з російською мовою порозуміння. Очевидно, скритою ціллю такої політики було повне зросійщення українських спортовців.

Останньо ведуться сконцентровані заходи здобути самостійне членство України у Міжнародній федерації футболу (ФІФА), яке дало б можливість збірній України брати незалежну участь в іграх за чашу Европи і змагатися за першість світу.

Дня 21-го червня 1990 року існуюча Федерація Футболу України, за підписом її президента Миколи Фоміниха, вислала листа до ФІФА на руки генерального секретаря Й.С. Бляттера в справі членства України в тій світовій футбольній надбудові такого змісту: „Федерація Футболу України просить Вас сповістити нас про існуючі умови вступу до ФІФА, а також можливість участи збірних та клубних команд України у змаганнях, що проводяться під егідою ФІФА. Україна є постійним членом ООН і ЮНЕСКО. З великою повагою — президент Федерації Футболу України Микола Фоміних".У відповідь Й. Бляттер прислав примірник статуту ФІФА.

В справі української незалежної репрезентації на адресу президента ФІФА Жоао Авелянча в Цюріху, Швайцарія, вплинули листи від Леся Танюка, голови Постійної Комісії Верховної Ради УССР з питань культури і духовного відродження і А. М. Зленка, міністра закордонних справ УССР.

Дня 23-го серпня 1990 року в Києві відбулися засідання виконавчого комітету Федерації Футболу УССР і пресова конференція з участю керівників всесоюзного і українського республіканського футболу. В них взяли участь, між іншими, Вячеслав Колосков, голова Всесоюзної федерації футболу, Микола Фоміних, голова Футбольної Федерації України, ще льояльної до імперської (всесоюзної) федерації, Валерій Лобановський, головний тренер київського „Динамо", і Віктор Понєдєльник, президент Спілки футбольних ліг СССР як гість.

Д. Александренко, кореспондент „Спортивної Газети", поставив питання:

„Нещодавно українська федерація футболу одержала примірник статуту ФІФА від Бляттера. Там, зокрема, зазначено, що дійсно кожна національна федерація чи асоціяція має одне місце в Міжнародній федерації. Але є ще кілька параграфів і пунктів, у яких йдеться про умови вступу. Йдеться про те, що за доброї волі метропольної федерації (всесоюзної в нашому випадку), на членство у ФІФА можуть претендувати протектатори, доміни, колонії. Коли не визначається реальний суверенітет України навіть згідно з нині діючої Конституцією і навіть без урахування нещодавно прийнятої декларації, то можливо, Україна має шанси називатись бодай колонією. Чи буде добра воля союзної федерації?"

— В. Колосков відповів іронічно: „Назвіть себе колонією, а ми не заперечуватимемо проти вашого вступу до ФІФА". На цю відповідь Колоскова редакція „Спортивної Газети" подала таку примітку: „Цілком суб'єктивно. Дещо не коректна, як на наш погляд, відповідь. Та за те відверта. Якої думки про це парлямент України?".

Вислід засідання і пресової конференції такий: заперечення ідеї проведення національного чемпіонату України. Це, очевидно, „політика відвертого імперського лицемірства" — заявив кореспондент „СГ." Отже нічого не змінилося в спортовій „імперії зла".

Ось що з того приводу пише К. Медведєв в „СГ":

„Так, у стислому вигляді, формулюється ідея незалежного національного чемпіонату України з футболу, відстоювана віддділом футболу. „СГ" та більшістю її читачів, спортивними журналістами з інших видань республіки. Демократичним блоком народних депутатів Верховної Ради України та деякими іншими депутатами, головою парламенту республіки Кравчуком, ветеранами „Динамо" (Київ), командою „Таврія" (Сімферополь), усіма командами майстрів другої ліги. Спілкою футбольних ліг СРСР, нашими колегами з Литви, Латвії, Естонії й Грузії та багатьма іншими громадянами та організаціями".

Якщо йдеться про бажання українців відносно українського незалежного спорту, наведемо лист групи провідних членів товариства української культури „Славутич" в Москві до „СГ" підписаний В. Захарченком, А. Сірим, Р. Дмитришиним, М. Ольшевським і Ю. Годиною. Зміст цього листа подаємо внизу:

„Московське товариство української культури „Славутич" повністю підтримує звернення народних депутатів СРСР та УРСР до футболістів, тренерів, шанувальників футболу України про створення незалежної Федерації Футболу УРСР і проведення самостійного чемпіонату.

Немає сумніву, що Україна може стати цивілізованою демократичною державою тільки за умов повного політичного, економічного, культурного, спортивного суверенітету, чого можна досягти лише при пріоритеті українських законів і постанов над тими, які постійно надходять з центру.

Україна повинна стати незалежним членом Міжнародного олімпійського комітету. Ми впевнені, наша Батьківщина є такою могутньою спортивною державою, що може на рівних конкурувати з будь-якою країною світу і досягти великих успіхів під власними українськими прапорами.

З повагою, від ради 'Славутича' ".

Вище наведені дані переконують, що створення національної федерації футболу України і незалежного національного чемпіонату України з футболу, без огляду на імперські бажання, є лише питанням часу. Це, очевидно, допровадить до окремого виступу України в міжнародних турнірах, ігор за першенство Европи, як також окрему участь в олімпійських змаганнях під своїм національним прапором.

РЕЧНИК ФІЛІППІНСЬКОЇ делеґації на переговорах у справі відновлення угод про перебування військ ЗСА на базах у Філіппінах, які вигасають у вересні 1991 року, заявив, що його уряд вимагає передачі американської летунської бази ім. Кларка вже у вересні наступного року згідно з існуючими контрактами. На короткому інформаційному зібранні преси речник Рафаєл Алюнан сказав, що Філіппіни „переберуть повне управління" вищезгаданої американської летунської бази „якнайшвидше" після того, як необов'язуючими стануть теперішні договори.

Ірена Лаврівська

ХОР „БУРЛАКА" — КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ ПО УКРАЇНІ

II.

В дорозі зі Львова до Рівного затримала нашу кавалькаду процесія з трьох автобусів в селі Ясенів, біля Бродів (бій 1944 року). Хоругви, прапори і багато людей. Запросили нас поїхати на високу гору. І раптом з-поза хмар виглянуло сонце під час відправ над могилою, біля якої стояла маленька труна з тлінними останками вояка Української Дивізії Галичина. Відправлено Панахиду і Молебень. Співав хор Бурлака . Їх голоси зливались в молитві і летіли до самого Бога. Відтак труну покладено у викопаний гріб, і на ньому вкопано посвячений камінь як знак, що тут вкоротці стоятиме величавий пам'ятник Борцям Української Дивізії Галичина за волю України.

Ще заки ми виїхали зі Львова, в останній вечір перебування, мав бути ґаля-обід — який, як виявилося, був просто зустріччю з перекускою і вином, у готелі „Романтика". Зібралися хористи, зібралися гості. Першим промовляв депутат ради міністрів Р. Братунь, який, прощаючи нас з львівської области, дякував хорові, і побажав йому дальших великих успіхів.

А потім Боднар з Торонто представив Бурлакам Юрія Шухевича. Спертий на паличку, зовсім сліпий, середньої будови, лисавий — він чітко, гарною мовою привітав Бурлаків, говорив про зміни в Україні на краще, про кінець тиранії, попрощав нас дуже сердечно, дякуючи за добру роботу, яку ми вже зробили, і багато успіхів у продовжуванні її далі. Відтак Боднар вручив Юрієві медалю, яку він дістав від Юрієвого батька, Тараса Чупринки-Шухевича — під час боїв і рейдів УПА.

Попрощавшися зі Львовом, ми поїхали в дальшу дорогу до Рівного і Житомира. Зміна настроїв була дуже помітна. Вже нас не зустрічали квітами. Люди, так наче, ще не скинули зі себе „сорочки страху", боялись... і спочатку не дуже нам вірили. І тут ми доперва зрозуміли, чому як раз там нас післали концертувати — і рівночасно побачили, який вплив мав наш виступ на них.

Місто Рівне. Спочатку, наче холодом повіяло зі залі, але з бігом програми, на наших очах настрій мінявся. У Рівному було коло 800 осіб. Були прапори, одначе переважала російська мова, як вже і всюди відтепер. Але відразу з перших слів зі сцени, з першої пісні хору, видно було — так наче вони приходили до свідомости, хто вони з крови і кости, бо як потім говорили „концерт був на славу" і закінчився бурхливим „Слава Україні!" і довго невгасаючими оплесками.

А потім Житомир. Біля 600 осіб на залі Філгармонії. Вітав нас під час обіду маестро Дмитро Гнатюк, а відтак — дуже сердечно члени Руху, але ввечері публіка зустріла нас „холодними очима", і розрухувалась досить поволі. З публіки на сцену вийшла молода дівчина і ставши біля мене, коло мікрофону, виголосила палку промову до житомирян, сказавши, що Україна будиться до нового життя а з нею і Житомир, закликаючи Бога допомогти українському народові і сказала, що ми маємо надію, що наша присутність їм допоможе зрозуміти суть справи і „Ми вам привезли з-за моря Україну, бо, здається, що у нас України більше ніж у вас". Публіка, наче льоди проламались, зрушилась з місця — і вже до кінця концерту було велике піднесення, показались прапори і здавалось наче Житомир збудився.

В'їзд до Києва вночі з 21-го на 22-го липня. Автобуси затримались над берегом Дніпра, де стояв 16-поверховий комплекс будинків готелю „Славутич". Нас розмістили по кімнатах. Кімнати маленькі, так, що було місце або на нас, або на наші валізки. Але зате була вода, і зимна і тепла, що за розкіш!

В Києві змінялися наші пляни з години на годину. Ми не знали, коли і де будемо виступати. Хоч головним організатором на Київщину був наш добрий знайомий маестро Дмитро Гнатюк, ми не могли дістати в Києві залі на виступи. Всі концертові залі, включно з консерваторією, філармонією і палатою культури були нагло в ремонті, а Театр ім. Тараса Шевченка на „канікулах", тобто на вакаціях. На мій запит, чому вони не залишили хоч одного чоловіка , щоб нам відкрив залю, або обслуги, за яку ми самі б заплатили — відповіді я не дістала.

Прийшов день 24-го липня 1990 року. День офіційного затвердження української національної символіки, синьо-жовтого прапора і тризуба. Всі Бурлаки пішли до Софійського Собору. Того дня мали вивісити офіційно синьо-жовтий прапор на щоглі перед будинком Міської ради столиці України. В Софійському Соборі правили вже Службу Божу, а прапор посвячений, а зі залі нарад нема ще офіційного затвердження. Уже маси народу сунуть всіма вулицями, які були закриті для нормального руху, до будинку Ради. Тисячі народу заливають площу і околицю довкола і чекають на історичну хвилину. Казали, що було понад 50,000 людей. Але Бурлаки мусіли покинути площу, і приготовлятись до концерту, бо о год. 7-ій того вечора був назначений перший концерт в Києві (два дні по нашому приїзді). Ми були точно, публіка трохи спізнилася, повертаючись з міського торжества, але вкоротці заповнила залю.

Концерт був в Трапезній Палаті Печерської Лаври. Це була церква, в якій ніхто не правив за час комуністичної влади. Відбувались там камерні концерти, чи музичні речиталі. Простір малий, місце всього на 400 осіб. Сцени, очевидно, не було. Маестро Гнатюк нам сказав, що в тій церкві, тобто в Трапезній Палаті, є чудова акустика, найкраща у цілому Києві. Не так було в дійсності. Простір малий, голос ішов в копули, і ляскотом відбивався від стін, або зникав на висотах.

А все ж таки, був, (як казав наш дириґент) Олег Хміль) історичний концерт. Заля наповнилась самою інтеліґенцією Києва. Була внучка Івана Франка — Зеня Франко і правнук Миколи Лисенка, сам знаний музиколог — Віталій Лисенко зі своїм сином, був кіно-режисер (прізвища, на жаль, не знаю), та й внучка Олександра Кошиця, дириґент хору Думка — Євген Савчук, був композитор пісні „Люблю я Тебе Україно'" (яку до речі, кожний раз співали на „біс") — Марко Костецький, і багато інших світочів культурного життя Києва. Були і синьо-жовті прапори. Не зважаючи на труднощі з акустикою,концерт скінчився бравурно, з великим, щирим ентузіязмом. Після концерту ми питали людей, як закінчилось торжество з вивішенням прапора. Відповідь: „Чудово! Рада врешті затвердила офіційно українську державну символіку і прапор вже повіває над Києвом, а 'Ще не вмерла Україна' певно ще й досі лунає на Хрещатику".

Закінчення буде.

В Кергонксоні вшановано пам'ять Патріярха Йосифа

Місцевий відділ Українського Патріярхального Товариства в ЗСА святочними сходинами вшанував світлу пам'ять Блаженнішого Патріярха Йосифа в шосту річницю його смерти.

В ранніх годинах 7-го вересня цього року настоятель церкви св. Трійці о. Мар'ян Струць відправив заупокійну Святу Літургію і Панахиду разом з о. каноніком Е. Шараневичом. Після того відбулися в церковній залі поминальні святочні сходини при сніданку, який приготовили членки Відділу.

В заступстві неприсутнього голови Відділу сходини відкрила заступник голови Галина Хамула і попросила до слова о. каноніка Е. Шараневича, який виголосив доповідь про Блаженнішого Патріярха Йосифа.

Доповідач почав своє слово зворушливим спомином в'язня совєтського концентраційного табору про те, як він в особі свого товариша недолі пізнав Львівського Архиєпископа і Митрополита. Цей в'язень оповідав, як він бачив свого товариша недолі зваленого з ніг і як його конвоїр бив прикладом рушниці, а потім якісь зухвалі парубки побили його і забрали весь його скромний наплечник-багаж. Він догадувався, що це священик, бо на це вказували його зовнішність, повага, поведінка і гідність, але щойно пізніше він довідався що не помилявся у своїх здогадах.

Доповідач заявив, що не легко змалювати постать Блаженнішого Патріярха, цієї надзвичайної людини, котрої життя було дивне і незвичайне. Проте, користаючи і покликаючись на численні публікації, доповідач незвичайно цікаво і оригінально змалював цього Великого сина нашого народу, згадуючи його вісімнадцятилітнє терпіння в у'язницях і каторгах за віру Христової Церкви, його поворот на волю, його неустанні старання привернути нашій Церкві свідомість її належного місця в лоні Вселенської Церкви.

Звільнення з неволі і його поява у вільному світі започаткувала нову добу в нашій Церкві. Доповідач нагадав слова Блаженнішого Патріярха на Форумі Другої сесії Вселенського Ватиканського Собору: „Мене, — говорив Блаженніший — уповажнюють віки, мене уповажнюють мої попередники, неприсутні і переслідувані". В особі Блаженнішого говорила жива, діюча, катакомбна Українська Католицька Церква, говорив український народ. Тоді він висунув ідею створення патріярхату, яку соборові отці прийняли оплесками, а ціла італійська преса і телебачення вже тоді назвали Блаженнішого Патріярхом.

Безцінними надбаннями, що їх збудував і залишив Патріярх в Римі, собор св. Софії, Український Католицький Університет, Патріярший двір з церквою св. Сергія і Вакха з іконою Жировицької Божої Матері, монастир Отців Студитів в Кастель Ґандольфо, створив „Український Рим", який став нам більш приступним і менш холодним, ніж досі. Ця життєтворча динаміка поширилася не тільки на всю діяспору, але, останнім часом і на Україну.

Часто згадуємо Патріярха як про Ісповідника віри, як про доброго організатора, адміністратора, але рідше про його великі заслуги в науці.

Доповідач навів дуже маркантний і мало відомий факт з життя Блаженнішого, його свячення як 26-літнього студента богословії в монастирі в Унові. Чому в Унові в не в Архиєрейському храмі св. Юра, де звичайно слуга Божий Митрополит Андрей уділяв свячених рукоположень, а коли був недужий у власній каплиці митрополичої палати, а ніколи поза Львовом. Боже Провидіння так зарядило, що будучий Ісповідник віри отримав єрейські свячення у старовинній Архимандрії в Унові, яка поруч Києво-Печерської Архимандрії була в XIV і XV столітті центром богословських наук. Могутній, побудований 1380 року монастир в стилі середньовічного замку із стародавніми портретами єпископів, архимандритів, прецінною бібліотекою і музеєм, відкрив очі молодому юнакові на важливість богословії.

І саме там зродилося в молодого Йосифа Коберницького-Сліпого бажання працювати науково. Пізніше як професор богословії він виявив себе богословом-мислителем.

Досліджуючи наукові він прийшов до висновку, що українське богословіє завжди жило спільно із західним европейським богословієм і скріпляло Західню Церкву духовними скарбами Східньої Церкви. Патріярх залишив багато богословських творів: про святі Тайни, про походження Св. Духа, про Богословські проблеми між Заходом і Сходом, а також багато посланій, статтей, розвідок, доповідей і репортажів, всіх понад 150, з яких деякі ще й досі не опубліковані. За свою наукову працю Блаженніший одержав грамоту номінації на члена Папської Академії св. Томи, яка може мати тільки 40 членів. Це число тепер опорожнене.

Як молодий богослов, у вересні 1917 року в монастирі в Унові він вибрав за ціль свого життя дві ідеї: високу освіту і самобутність Української Церкви у формі патріярхату і ці ідеї реалізував упродовж свого трудового життя.

І треба ще багато часу щоб з історичної перспективи оцінити велич і діла цієї виняткової людини, що їх небагато в історії нашої Церкви.

Шість років минуло як відійшов в інший світ Ісповідник віри, учений, борець за Божі і людські права.

З великим захопленням присутні вислухали цю цікаву доповідь і нагородили доповідача рясними оплесками.

Молитвою і співом „О спомагай нас" закінчено ці поминальні сходини.

Р.Б.

ІНВЕСТУЙТЕ В УКРАЇНУ, ЗБІЛЬШІТЬ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

XV семінар хорових диригентів

XV семінар хорових диригентів, організований Українським Музичним Товариством Альберти, відбувся успішно 11-го — 26-го серпня ц. р. в приміщенні Інституту св. Івана. В семінарії взяло участь 14 учасників: Квітка Козак (Ванкувер, Б. К.), Ярослава Шостак (Вікторія, Б. К.), Михайло Мамчур (Бирнабі, Б. К.), Єлисавети Андерсон (Ст. Альберт, Альберта), Марія Дитиняк (Едмонтон, Альберта), Ориса Олійник (Едмонтон), Тарас Слабий (Едмонтон), Ірина Шмігельська (Едмонтон), Мирослава Загарія (Едмонтон), Тамара Шидловська — де Монте (Гуелф, Онтаріо), Юрій Верхола (Кіченер, Онт.), Ірина Щурко (Ст. Катарінс, Онт.), Марія Гарасимович-Олінець (Ню Йорк), Надія Савин (Чикаго). Головним викладачем і відповідальним за програму навчання був маестро Володимир Колесник, йому до помочі були Єлисавета Андерсон, Марія Дитиняк, Ірина Шмігельська. Учасники працювали з двома піяністами: Надією Савин та Ґрент Гирст. Камерний хор, який складався з учасників семінару та деяких хористів едмонтонських хорів, був тою лябораторією, з якою семінаристи практично працювали над різними творами. Програма навчання спонукувала семінаристів інтенсивно працювати від 9 ранку до 9 год. вечора, розроблюючи теми (подаю в загальному): дириґування (практичні і лекційні заняття), теоретичні основи об'єктивних критеріїв голосу, засоби вироблення навичок володіння голосними і приголосними звуками у співацькому голосоутворенню, практична робота з семінарним хором, керування церковним хором, робота диригента над партитурою, українська музика, хорознавство, хорове аранжування. Семінаристи мали нагоду бути присутніми на пробі швайцарського чоловічого хору, диригенткою якого є Єлисавета Андерсон. Репертуар цьогорічного семінару включав: Д. Бортнянський „Херувимська", А. Ведель концерт „В молитвах неусипающих Богородицю", П. Козицький „Ой пила, пила", М. Вериківський „Ой дзвони, дзвонять", А. Рудницький „Послание" (друга частина), О. Грам-Шум, уривки з опер М. Лисенка „Енеїда" (фінал другої дії), Д. Бортнянський — „Алкид" (увертюра та III дія), одноактова опера К. Стеценка „Іфігенія в Тавриді". Маестро Колесник старається кожного року включити в програму навчання нові твори різного жанру. Останніми роками семінаристи працювали теж над творами великої форми при участі двох фортепіянів. Цього року крім двох фортепіянів, брали участь теж солісти: Мирослава Загарія, Ірина Щурко, Ірина Шмігельська, Надія Савин, Любомир Пастушенко, Тарас Слабий, Корнель Зубрицький та хор. Цього року на концерті-звіті дириґентів відбулася прем'єра опери К. Стеценка „Іфігенія в Тавриді", створена композитором за одноіменною драмою Лесі Українки. Л. Пархоменко у своїй книжці „Кирило Григорович Стеценко" пише: „Це оперна сцена для сопрано, жіночого хору й оркестру. „Іфігенія в Тавриді" — один з найоригінальніших творів в українській оперній музиці. Щодо суто художніх завдань, тут насамперед привертають увагу пошуки відтворення психологічних переживань людини через музичну декламацію, підтримуваному оркестром. Цікавими є пошуки правдивих мовно-декламаційних інтонацій, а також розкриття виражальних особливостей древніх людей, проблеми на той час ще не найменше розроблені в українській музиці".

На концерті партію Іфігенії виконала Світлана Сех, студентка львівської консерваторії, яка недавно приїхала до Едмонтону (де одружилася) і відразу включилася в музичне життя Едмонтону. На прохання семінару, вона погодилася виконати ролю Іфігенії, цю трудну партію вивчила за 10 днів, своїм сильним технічно виробленим ліричним сопрано блискуче її виконала. Публіка з великим признанням прийняла виступ Світлани, а наше товариство бажає їй великих успіхів у майбутній музичній кар'єрі. Цікаво теж було вперше почути уривки з опери Д. Бортнянського „Алкид". Дмитро Бортнянський відомий нам із своєї духовної музики, однаке він теж є автором інструментальної музики та п'ятьох опер. Опера „Алкид" написана 1778 р. і поставлена у Венеції. Опера написана в тогочасному традиційному стилю італійського „бель канто", однаке в ній помітний інтонаційно-ритмічний зв'язок з українським народним мелосом. Сольні партії виконували: Мирослава Загарія, Ірина Щурко та Надія Савин, підтримані мішаним хором.

15 років продуктивної праці семінарів для збереження наших українських хорових традицій та підвищення рівня українського хорового мистецтва поза межами України. 15 літ — це заокруглена дата і хочеться пригадати деякі статистичні факти, пов'язані з семінарами: за останніх 15 літ — 186 диригентів чи найдених молодих адептів диригентського мистецтва були учасниками цих семінарів, а саме: 12 — з Британської Колюмбії, 50 — з Альберти, 3 — з Саскачевану, 5 — з Манітоби, 68 — з Онтаріо, 2 — з Квебеку, 40 — з різних стейтів Америки, 5 — з Австралії, 1 — з Аргентини. Деякі по 2, 3 чи більше разів були учасниками цих семінарів, які беруть собі відпустку зі своєї праці, присвячують цей час тяжкій інтенсивній праці для підвищення рівня свого музичного знання. За останні 15 років вивчено понад 150 нових творів нашої клясики різних жанрів. Розроблено кілька Літургій, багато літургічних пісень. Велике признання хористам різних едмонтонських хорів, які доповнюють семінарний хор, приходять на співанки кожного дня, таких хористів було 87. Підчас 15-літньої діяльності семінарів викладачами були: маестро Володимир Колесник (Торонто), д-р Мирослав Антонович (Голляндія), д-р Павло Маценко (Вінніпеґ), д-р Богдан Кушнір (Дітройт), Юрій Оранський (Філядельфія), Зеновій Лавришин (Торонто) та едмонтонці: Сергій Яременко, Єлисавета Андерсон, Марія Дитиняк, Ірина Шмігельська. Праця дириґента і хорів тісно пов'язана з піяністами, таких було 13 з різних міст Канади і Америки. Товариство з вдячністю згадує організації, які своєю фінансовою допомогою спричинюються до успішного проведення щорічних семінарів: щорічні датки уряду Альберти, Фундації ім. Т. Шевченка, Товариства Взаємної Помочі св. Івана та цьогорічна — Альбертсько-Українське Товариство для Збереження Культури.

Композитор С. Людкевич згадує в одній статті, що коли хочемо, щоб хорове мистецтво розвивалося і процвітало, треба диригентам безперервно серйозно працювати над підвищенням свого музичного знання, над шуканням музичної правди у хоровому мистецтві.

Звертаємося до наших організацій та церковних властей допомогти вашим диригентам фінансовою допомогою відбути наші майбутні семінарі, щоб хорове мистецтво цвіло і розвивалося і мало світле майбутнє.

На загальне бажання семінаристів, товариство рішило на наступний рік включити тему „Праця з дитячими та молодечими хорами".

Про ближчі інформації слід звертатися: Ukrainian Choral Conductors Seminar, 11728-97 St. Edmonton Alta. T5G 2Y1 Canada; Tel. (40[illegible]) 474-9774.

Марія Дитиняк

Дітройт гостив Михайла Гориня

Господарями зустрічі нашої громади з головою секретаріяту Руху в Києві та депутатом Верховної Ради УССР Михайлом Горинем було місцеве Т-во Прихильників Народного Руху України — Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля та Окружний Комітет Українського Народного Союзу в Дітройті. На доповідь визначного гостя в залі при катедральному храмі св. Покрови, УАПЦ, увечорі, 6-го вересня, прибули також голови та членство місцевих відділів УАКРади і УККА. Завдяки участи всіх цих товариств і організацій, зустріч із визначним гостем мала всегромадський і політично-соборний характер.

Зустріч відкрив голова місцевого Т-ва прихильників Руху Любомир Татух. Підготовлені учителькою Ксенею Кучер школярі Микола і Наталя Тобіянські та Петро Лісовський привітали гостя декламацією віршика „Єднаймося". Тоді привітання виголосили голови місцевих відділів УАКРади і УККА Зенон Васильквич і Юрій Юрків. Стейтовий конгресмен Роман Кульчицький привітав та передав гостеві емблему стейту Мишиґен. Коротким словом привітали гостя також мис Союзівки Тамара Куропась. Голова Окружного Комітету УНС в Дітройті д-р Олександер Серафин привітав і коротким життєписом представив М. Гориня численно зібраній громаді. В привітах було висловлено признання, вдячність і пошана як гостеві, так і цілому Руховії, який іде в авангарді змагань за суверенну і соборну українську державу. Наша громада на поселеннях бажає Рухові повного успіху та прирікає ніколи не забути про свою зщедолену Батьківщину.

М. Горинь передав присутнім привіти від громад та організацій в Україні і подякував за підтримку Руху і допомогу жертвам Чорнобиля. Він вказав, що шлях України до свободи є специфічним, бо нас не можна порівнювати до народів, які свою національну свідомість розвивали століттями, тоді як нас століттями денаціоналізували. Тому в нас на першому місці стоїть завдання піднести національну свідомість, щоб власна держава стала метою і цінністю першої величини. В цьому напрямі йдуть поруч із національно усвідомлюючою пресою та літературою масові заходи Руху, як ланцю з нагоди січневих роковин та відзначення 500-ліття Запоріжжя. Завдяки тактиці Руху сім кандидатів від Демократичного бльоку на голову Верховної Ради мали нагоду представити самостійницькі ідеї всьому населенню України своїми програмовими промовами, передаваними на телебаченні. Згідно з цими промовами, Україна буде демократичною державою, яка запевнить рівність і свободу всім національним меншинам на її території. В такому світлі 57 відсотків з опитуваних в Києві висловились за свою суверенну державу, а започатковані росіянами інтерфронти спротиву втратили ґрунт під ногами і перестали існувати. Щоденно сотні членів покидає Комуністичну партію. Наш гість розповів ширше про відому історичну Декларацію про державний суверенітет України та про труднощі в проведенні її в життя. На жаль, і західній світ ставиться до подій в Україні насторожено, бо вважає, що ці події доведуть до дестабілізації відносин на сході Европи, зокрема в СССР. Це буде завданням для нашої громади на поселеннях переконати цей Захід, що без суверенної України не може бути мови про політичну, економічну і екологічну стабільність, не тільки на сході Европи, але і в цілому світі. Свою доповідь М. Горинь закінчив побажанням, щоб ми всі спільно стрінулись незабаром на Софіївському майдані в Києві та проголосили остаточне завершення української суверенної і соборної держави.

Після доповіді наш гість відповів на численні питання про нові політичні організації, які до Руху ставляться критично та про потребу зміни дипломатичних представників України в державах та міжнародних організаціях. Проводник зустрічі Л. Татух сердечно подякував гостеві за багату доповідь, попросив присутніх відспівати наш національний славень та повідомив, що М. Горинь запрошує бажаючих ще на особисті питання та розмови. Серед присутніх продовжувалась виміна думок, зокрема про досі нерозв'язану загадку, чому так багато партійних депутатів голосували за Декларацію про державний суверенітет України. Переважала думка, що коли б вони голосували проти, то це вказувало б на те, що вони вважають свій нарід нездібним до самостійного життя, що цей нарід та його верховні депутати не зуміють повести державні справи краще, чим це було підчас 70-літнього періоду обманного, бездарного і злочинного московського режиму. Вони голосували за Декларацію, щоб хоч на крок виступити з темної минувшини.

Розмови велись при солодкому та каві і з цієї нагоди належиться висловити вдячність і признання нашим подругам-паням, які крім багатогранної праці в церковних та громадських установах та товариствах, ще так часто приготовляють чудове печиво для учасників гостинних зустрічей. Окрема подяка належиться теж тим родинам, які приймають гостей з рідного краю у свою хату та віддадуть їм в час їхнього перебування свою увагу та поміч. Цим разом печиво зібрала та подавала Ольга Маруцяк при помочі Олександри Омельченко, а гостинним господарем був д-р О. Серафин.

Роман Лазарчук

Виставка...

(Закінчення зі стор. 2)

О. Ткаченко: „Тополя"

дальшому пляні передбачені його виставки в Едмонтоні та в інших містах Канади та ЗСА.

Виставка Олександра Ткаченка в Торонто — це чергова нагода запізнатися з мистецькими творами одного з наших талановитих земляків.

Репресії...

(Закінчення зі стор. 1)

•Орджонікідзе.— Тут 14-го вересня нікопольська міліція зробила спробу заарештувати „через 1-ий відділ заводу „Кварцит" члена Великої Ради Руху Анатолія Носенка. Обурені робітники не допустили до арешту. Однак Носенка все ж таки затримали 17-го вересня і пред'явили йому звинувачення в організації маніфестації в Нікополі 2-го вересня. Оскільки це вже друге подібне звинувачення, то Носенкові загрожує ув'язнення на два місяці, або штраф на 1,000 карбованців.

• Кривий Ріг. — Учня професійно-технічної школи ч. 39 Дмитра Царенка вигнали зі школи за те, що він носить значок з національною символікою та в присутності адміністрації школи звинуватив Леніна у злочинах проти народу.

• Донецьк. — Тут 7-го вересня правоохоронні органи звинуватили активіста Демократичного Руху В. Хіменка за ст. 206 КК УССР (Заклик до здійснення дій, які загрожують громадському порядку та безпеці громадян). Насправді ж вина Хіменка була лише в тому, що 5-го вересня він був організатором мітингу біля пам'ятника Леніну з нагоди 72-ої річниці „червоного терору". 8-го вересня активісти донецької організації УРП організували збір підписів на захист Хіменка. Підполковник міліції Кубарєв відібрав у них гасла та наказав арештувати організаторів акції членів УРП Мазанова та Дуніченка, однак на вимогу громадськости обох їх незабаром відпустили.

Український Інститут Америки
оголошує набір на
КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
для підготовлених („заавансованих")
Курси відбуватимуться двічі на тиждень — у вівторок і п'ятницю від 6 до 8 год. вечора в Українському Інституті Америки (2 East 79th Street, New York, N.Y. 10021)
Початок курсів — у вівторок, 9-го жовтня.
Крім того, підготовляємо для одержання американського громадянства тих, які мають право на постійне проживання у ЗСА („зелену картку").
За точнішими інформаціями звертатися на число телефону
(212) 288-8660

3-ій Відділ ООЛ в Пассейку, Н. Дж.
запрошує на
ОСІННЮ ЗАБАВУ
Субота, 29-го вересня 1990 р.
год. 9-та веч.
Українська Централя
240 Hope Avenue, Passaic, N.J.
Оркестра:
„Кришталь"
Перший раз у Пассейку!
Запрошуємо Всіх!!!!
Столики резервувати: **(201) 772-3344**

В невимовному смутку повідомляємо
Рідних, Приятелів та Знайомих,
що 2-го вересня 1990 року у Львові, після важкої недуги,
проживши 82 роки, заснув Вічним сном
наш Найдорожчий ВУЙКО

св. п.

о. Мирон Стрийський

брат нашої Найдорожчої Мами св. п. Галі
зі Стрийських Попель.

У глибокому смутку:
МАРТА ГАЛЯРЕВИЧ з мужем АДРІЯНОМ
і синами АНДРІЄМ і ЮРКОМ
та синовою ЛІЛЕЮ
ЮРКО ПОПЕЛЬ з дружиною ВІРОЮ і дітьми
ТАРАСОМ, АНДРЕЄЮ і МЕЛЯСЕЮ
АНДРІЙ ПОПЕЛЬ з дружиною ЛЯРИСОЮ
і сином МИКОЛОЮ

ПОДЯКА

Цією дорогою хочу подякувати
всім Рідним, Приятелям та Знайомим,
що брали участь у похороні
мого МУЖА

бл. п. д-ра

ПЕТРА ХАРУКА

Передусім складаю щиру подяку отцям: д-р Василеві Білинському, д-р Андрієві Чировському, о. Ґленові за похоронні відправи та за відвідини Його в лікарні.

Також дякую хорові з церкви св. Йосифа за їх участь та гарні співи під час Панахиди. Рівнож дякую похоронному заведенню Музика-Ковачек за сумлінне переведення похорону.

Всім, що несли домовину Покійного щире спасибі.

Промовцям д-р Павлові Пундієві та інж. Олегові Куріці і д-р Петрові Моцюкові за теплі прощальні слова і зворушливу пісню над домовиною „Видиш брате мій..." — дякую з глибокою вдячністю.

Д-р Наталії Григорчук та д-р Юлії Сидор рівнож дякую за промови під час тризни, які нас розважали у нашому глибокому горю.

Особливу подяку складаю д-р Борисові Бернові за лікарську опіку від першої хвилини недуги до відходу Покійного, за його щиро-сердечну підтримку у так тяжких переживаннях.

Всім, що прислали квіти та грошеві пожертви на медичний фонд Чорнобиля, Рух, Гарвард, старечий дім в Чако, Арґентина, церкву св. Софії в Римі, церкву св. Йосифа в Чикаґо та „мерси шпиталь" — щиро-сердечно дякую.

За численні Служби Божі, які будуть відправлені в церквах св. Йосифа в Чикаґо, Лос Анджелес, Каліфорнія, в церкві Пресвятої Діви Марії у Варшаві в манастирі сестер Служебниць та в Люрді — дякую з глибини душі.

Всім, що складали співчуття телефонічно та безліч листів, а особливо „Земляцькому Товариству Городенщина", що допомогли нам перенести наше горе щиро вдячна.

І на кінець дякую моїй сестрі Нусі Целевич, яка була зі мною ввесь час у найтяжчих хвилинах мого життя.

Нехай Всевишній Усіх винагородить сторицею.

ГАЛИНА ХАРУК зРіднею

Ділимося сумною вісткою
з Приятелями і Знайомими,
що 26-го серпня 1990 р., після тяжкої недуги
відійшла у Вічність на 74-му році життя

бл. п.

Катерина Левандовська

народжена в селі Пусто Іванія, на Волині, Україна.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 30-го серпня 1990 р. із візантійсько-католицької церкви св. Покрови в Ормонд Біч, на цвинтар „Меморі Ґарден" в Дейтона Біч, Фльорида.

Покійна залишила в глибокому смутку:
мужа — ІВАНА
двох синів —
БОГДАНА з родиною в Флінті, Миш.
ОСТАПА з родиною в Порт Люсі, Фла.
та ближчу і дальшу Родину в Україні
Горем прибитий муж Іван Левандовський

Народний проповідник

(Св. п. Пастор Григорій Домашовець)

Григорій Домашовець, син Луки й Магдалини (з дому Стороняк), народився 3-го серпня 1895 р. в селі Забір'я, повіт Рава Руська, в Галичині. Рід Домашовців виводився з села Домашева, про що є записка в літописних джерелах за 1531 р. Григорій пройшов сувору школу життя — недостатки в його селянській родині, служба в австрійському війську, починаючи з 1914 р., опісля підстаршиною у рядах УГА аж до закінчення Визвольних змагань, а тоді на скитальщині в Південній Україні, і так до повороту в завойовану поляками Галичину в 1922 р.

А що ж привело майбутнього баптистського діяча і Голову Українського Євангельсько-Баптистського Братства до його прибраного євангельського віровизнання? Про обставини його вирішального кроку в житті звіряється пастор Г. Домашовець у своїх споминах „Одне півсторіччя" (в-во Кирило—Методіївського братства, Ірвінгтон, 1973): „До 19-го року мого життя я був греко-католиком. Перебуваючи вояком УГА в Південній Україні під час Першої світової війни, я почав схилятися до православ'я, а в часі революції заторкнув мене якоюсь мірою й комунізм". Далі Г. Домашовець, пише, що, повернувшись після війни додому, він став т. зв. „новові рцем", себто визнавцем євангельської науки. В його духовному зростанні мали значення твори Т. Шевченка й Ів. Франка, що стали джерелом його національного виховання, оскільки та рідна література співзвучала з важкою долею його селянського роду, взагалі з підневільним буттям всього народу.

В той же час, набувши воєнним досвідом і самоосвітою пізнання життя у відношенні до світу й Бога, Домашовець відчув у собі міцний поклик служби Богові і своєму обезправному народові. Поклик опанував Григорія зразу й повністю, тому й, не вагаючись, він рішив посвятити всі свої сили в напрямку писемного й усного євангельського провідництва. Тоді ще не мав він потрібної для цього формальної духовної освіти, але придбати її дозволило йому навчання й завершення студій теології в Баптистській Семінарії в Лодзі в 1930 р. Проповідуючи водночас із студіями, Григорій здійсняв мрію свого життя. Отак відкрився для проповідника Божого слова Пастора Г. Домашовця широкий шлях духовно-освітньої діяльности в рамках баптистського віровизнання, що почав саме розростатися в Равщині з 1920-их років. В 1933 р. отимав пастор Гр. Домашовець офіційне рукоположення, себто вповноваження до духовного стану в Камінці Струміловій, а вже в 1939 р. передано йому терени Підкарпаття й Лемківщини з осідком у Криниці в засяг його духовної обслуги. Воєнні події зумовили, що в 1944 р. довелось пасторові залишити батьківщину й переїхати в Німеччину на дальшу скитальщину і здобування середників до прожиття фізичною працею. Своє місійне покликання продовжував він і після переселення до Америки. Упродовж чотирьох десятиріч діяв він тут на своєму становищі пастора Євангельської Церкви.

Упокоївся в Бозі 4-го вересня ц. р. в Моріс Плейсі, Н. Дж., на 95-му році життя священослужителя, громадського діяча й письменника релігійно наснажених творів. Бо свої духовні ідеали й суспільні переконання здійсняв він, як діяч Євангельського руху в батьківщині й на еміґрації не тільки проповідним словом, але й творчістю письменника упродовж 60-ти років його невтомної, завжди суспільно-підкресленої діяльности. Засяг його літературної, в основному дидактичної праці дуже широкий, охоплюючи галузі красного письменства, історіографію, мемуаристику, публіцистику, жанри філософських та релігійних трактатів, хроніку суспільного життя і спостереження вдумливого громадянина й духовника на основі довгої, кожночасної активної участи в рідній громаді. Зацікавлених бібліографією видань Г. Домашовця відсилаємо до статті „Духовний поклик у вірі, званні й житті" (Див. „Свобода", ч. 185 з 28-го вересня 1988).

Роман Кухар

ПОТРІБНО РОБІТНИКА
до експедиції з правом їзди автом, як також до друкарні
З ДЕЯКИМ ДРУКАРСЬКИМ ДОСВІДОМ.
Добрі умови праці, медичне забезпечення, пенсійний фонд та інше.
Голоситися:
SVOBODA
30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237

ПІЗНАЙТЕ УКРАЇНУ!
Передплачуйте слідуючі газети та журнали з України:

ЖУРНАЛИ

Мистецтво	$59 на рік
Вітчизна	$64 на рік
Слово і Час	$48 на рік
Київ	$60 на рік
Дніпро	$52 на рік
Україна	$112 на рік
Археологія	$52 на рік
Наука і Суспільство	$52 на рік
Мовознавство	$22 на рік
Дзвін	$52 на рік
Всесвіт	$60 на рік
Пам'ятки України	$40 на рік

ГАЗЕТИ

Літературна Україна	$49 на рік
За вільну Україну	$49 на рік
Молода Галичина	$49 на рік

Send to
UKRAINIAN PUBLICATIONS UNLIMITED
(Danylo Hunczak)
P.O. Box 009
Green Village, N.J. 07935

ЗМІНА АДРЕСИ
До Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302
Прошу змінити мою адресу:
„Свободи" ☐ **„Українського Тижневика"** ☐ **„Веселки"** ☐
Моя СТАРА АДРЕСА була:
Число Відділу (якщо член УНС)
Ім'я і прізвище
Адреса
Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище
Адреса
На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ ВІД 2-3 ТИЖНІВ

У ТЕРНОПОЛІ ПРИСУТНІСТЬ ІЛЛІЧА НЕБАЖАНА

Рішення Тернопільської Міської Ради народних депутатів „Про архітектурно-монументальне оформлення міста", присвячене 450-річчю обласного центру, було прийняте 18-го липня. Згідно з ним, зокрема, передбачався демонтаж у місті Тернополі пам'ятників Леніна, Галана, Затонського, Маркса, а також всіх пам'ятників військової техніки, включно з Обеліском Слави.

Реакція мешканців міста на це рішення була однозначною. На багатолюдних мітинґах всі бурхливо схвалювали сміливість Міської Ради.

Хоча невдовзі прокуратура области опротестувала рішення сесії, воля народу перемогла — 8-го серпня опівдні на Площі Свободи напроти готелю „Тернопіль" в присутності маси народу пам'ятник „вождя" був демонтований.

І ось, 8-го серпня, із самого ранку біля підніжжя пам'ятника „вождеві" почали збиратися люди. Вони клали букети з будяків, вінки з дротів та плякати, якими висловлювали свою рішучість і ненависть до засновника тюрми народів. Серед них були й такі гострі та дотепні: „Пам'ятник Леніна — на цвяхи!", „Прошу пана Леніна підтягнутися до крану", „Вимагаємо ліквідації пам'ятника катові України", „Ленін — найбільший злочинець усіх часів і народів!" та багато інших.

За попередніми даними, демонтований пам'ятник має розташуватися в Історично-Краєзнавчому Музеї. Але за розмірами він занадто великий для музейного приміщення. Тому його вивантажили на подвір'ї музею поки не вирішиться його доля. Найважливішим є те, що український народ з рішучістю бореться за те, щоб самостійно вирішувати власну долю, долю майбутніх поколінь.

Куди ж ти вказуєш тепер?

Такий кінець чекає всіх диктаторів...

Останні хвилини на постаменті.

На смітник історії.

Прощальні написи, присвячені „вождеві"

ПІСЛЯ 40-ЛІТНЬОЇ мовчанки провід японських збройних сил провадить відкриту суперечку з визначними політиками японського уряду над якістю участи військових частин Японії в ситуації, спричиненій окупуванням Кувайту військами Іраку, що її популярно тепер називають „кризою Перської затоки". Якщо вкінці дійдуть до якогсь заключення, то це буде першим виїздом поза границі Японії її військових відділів від кінця Другої світової війни. Маючи за собою історію рушійної сили того сильно правого уряду, який спонукав Японію на інвазію Китаю та Південносхідньої Азії, а з тим і в катастрофічну війну з Америкою, військове начальство Японії від 1950 року, коли армію переорганізовано на самооборонні загони не втручалося в жодні політичні дискусії. Тому ця відкрита дискусія з урядовими політиками викликала неабике зацікавлення, як в Японії, так і поза її границями.

Привіт

Табір Юнаків

В 43 РОЦІ

Н.С. 1990

комендант – ст. пл. Мирон «Мир» Депутат – Дрот

бунчужний – ст. пл. Юрій Депутат – Дрот

писар – ст. пл. Роман Курієвич – Дрот

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У згадці „Декілька днів у Гантері" Яр. Климовського („Свобода" з 13-го вересня) в другій половині другої колонки повинно бути: „багатої палітри", а дещо нижче надруковано повинно бути: „бо виходити". — Ред.

Любов Коленська
ПОТОЙБІЧ РУБІКОНУ
ОПОВІДАННЯ, НОВЕЛІ, НАРИСИ, ДРАМА
Мистецьке оформлення
Любослава Гуцалюка
Тверда обкладинка
Ціна $15.00 плюс $2.00 за пересилку
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує 7% стейтового податку

Oles' Honchar:
THE CATHEDRAL
A NOVEL
Translated from the Ukrainian
by **Yuri Tkach** and **Leonid Rudnytzky**
Edited by **Leonid Rudnytzky**
Washington-Toronto-Philadelphia, 1989, published by St. Sophia Religious Association of Ukrainian Catholics, printed by Ukraprint, Woodstock, Md., pp. 308.
Price: Semisoft cover $15.00.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
New Jersey Residents please add 7% sales tax.

МІРЯННЯ ТИСКУ КРОВИ

Ню Йорк. — Тут, у вівторок, 2-го жовтня, в Сеньйорському клюбі при „Самопомочі", 98 Друга аве., д-р Арета Подгородецька мірятиме тиск крови о год. 11-ій ранку.

Грузини...

(Закінчення зі стор. 1)

жена атмосфера триває , бо вже третій день демонстранти стоять навколо будинку, вимагаючи припинення діяльности цієї організації. Пікетуваня розпочалося в неділю, 16-го вересня, коли демонстранти почали вимагати, щоб комуністичні кандидати були виключені з виборчих лист на вибори до Верховної Ради Грузії, які мають відбутися 28-го жовтня.

Один з лідерів грузинського національного руху звинуватив власті, що вони таємно вводять свої війська на територію республіки.

У зв'язку з цими подіями всі центральні газети опублікували заяву Колеґії КҐБ СССР, в якій сказано, що напад здійснено з метою „розколоти і навіть зліквідувати КҐБ" і що цей екстремістський прояв „об'єктивно поєднується з пропаґандою, інспірованою деякими західніми спецслужбами", яким КҐБ перешкоджає здійснювати протиправну діяльність. У заяві КҐБ сказано також, що напади сталися ще й тому, що його працівники розпочали боротьбу з організованою злочинністю. Автори заяви також твердять, що „об'єктив на дійсність свідчить про активізацію розвідницької діяльности іноземних спецслужб проти нашої країни... Розвідки шукають нові канали доступу до наших політичних та економічних секретів". Отже, сказано далі, напади на КҐБ не сприяють стабілізації ситуації в країні. Автори заяви нарікають, що відповідальність за злочини НКВД-МҐБ у 1930-40-50-их роках довільно переноситься на сьогоднішній КҐБ, який, мовляв, давно покінчив з тими злочинами минулого.

„Чекісти, маючи правдиву інформацію про становище в країні, раніше, ніж усі інші розуміли необхідність рішучих змін, тому вони усім серцем сприйняли ідеї перебудови, демократизації і гласности". Вони надійно захищають совєтський конституційний лад, а також права і свободи совєтського громадянина, сприятимуть перебудові тим, що активно протистоятимуть неґативним проявам, що ставлять під загрозу основи існування совєтської багатонаціональної держави. І робитимуть вони все це „спираючись на активну підтримку громадян".

Випадки бльокування будинків КҐБ, сказано в заяві, траплялися у Прибалтиці, західніх областях України та деяких інших районах.

ШКІРНІ НЕДУГИ
РАК ШКІРИ
ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ
ЗАБІГИ ПРОТИ ВТРАТИ **ВОЛОССЯ**
ЗАСТРИКИ COLLAGEN
ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК
JIM BARAL, M.D.
ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ ДЕРМАТОЛОГ
Центр американської дерматології
(212) 247-1700
210 Central Park South
New York, N.Y.
(bet. B'way & 7th Ave.)
Medicare приймається
Пацієнтів приймається тільки за домовленням
Працюємо також в суботу
Можете знайти нас скоро в NYNEX Yellow Pages

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550
СВЕТРИ, ВОВНЯНІ ХУСТКИ, вишивані жіночі блюзочки, виш. обруси, подушки, і т. п., кераміка, різьба в Арці — ДЕШЕВО.

● **НА ПРОДАЖ** ●
МАЮ НА ПРОДАЖ
ДВІ КОНЦЕРТОВІ БАНДУРИ
зі Львова, високої якости.
(212) 219-3156

●**FUNERAL DIRECTORS**●
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних ґранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбурґу, та інших.
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ,
К. М. КАРДОВИЧ і О. ЛОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно від 9 - 5 по пол., в неділю від 10 - 4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо зайдемо до Вашого дому з проєктами й порадами.